

ต้นทุนการผลิตไหมลูกครึ่ง

การศึกษาต้นทุนการผลิตไหมลูกครึ่ง เป็นการศึกษาต้นทุนการผลิตรังไหมในกรณีที่เกษตรกรเลี้ยงไหมเพื่อขายรังไหม และต้นทุนการผลิตเส้นไหมในกรณีที่เกษตรกรเลี้ยงไหมเพื่อขายเส้นไหม

ต้นทุนการผลิตรังไหม คือ ต้นทุนการเลี้ยงไหมตั้งแต่นำไข่ไหมมาเลี้ยงจนกระทั่งได้ผลผลิตรังไหม

ต้นทุนการผลิตเส้นไหมคือ ต้นทุนการนำไข่ไหมมาเลี้ยงจนกระทั่งได้ผลผลิตเส้นไหม ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนการเลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหม

ในการศึกษาต้นทุนการผลิตไหมลูกครึ่ง ได้ทำการศึกษาข้อมูลจากเกษตรกรที่เลี้ยงไหมในอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับการเลี้ยงไหมปี 2525 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลค่าใช้จ่าย ๆ ในการเลี้ยงไหมและสาวไหมของเกษตรกรแต่ละครัวเรือน แล้วนำมาคำนวณเป็นต้นทุนการผลิตรังไหมและเส้นไหมเฉลี่ยต่อแผ่นและเฉลี่ยต่อกิโลกรัม

ลักษณะการเลี้ยงไหมของเกษตรกร

การเลี้ยงไหมของเกษตรกรในอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นอาชีพรองนอกเหนือจากการประกอบอาชีพหลักคือ การทำนา โดยทำการเลี้ยงไหมแบบเลี้ยงเองที่บ้านซึ่งหมายถึงการเลี้ยงไหมวัยอ่อนและไหมวัยแก่ในที่เดียวกัน คือ เลี้ยงในห้องเลี้ยงไหมซึ่งแยกจากบ้านที่อยู่อาศัยของเกษตรกร เกษตรกรจะขอรับไข่ไหมลูกครึ่งได้จากสถานีทดลองไหมจังหวัดบุรีรัมย์ โดยทางสถานี คิดค่าใช้จ่ายจากเกษตรกรในราคาแผ่นละ 10 บาท เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงไหมเพื่อขายเส้นไหมโดยจะขายให้แก่พ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อ เกษตรกรบางรายที่เลี้ยงไหมเพื่อขายผลผลิตรังไหมจะขายให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมที่ทำการสาวไหม

เกษตรกรเลี้ยงไหมได้ปีละ 6 รุ่น แยกเป็นการเลี้ยงในฤดูฝนคือเดือนพฤษภาคมและเดือนกันยายน จำนวน 3 รุ่น และการเลี้ยงในฤดูแล้งคือ เดือนตุลาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ จำนวน 3 รุ่น แต่ละรุ่นใช้เวลาในการเลี้ยงไหมประมาณ 20 - 25 วัน ใช้เวลาในการสาวไหมประมาณ 7 วัน จากการสอบถามเกษตรกรและเจ้าหน้าที่สถานีทดลองไหมจังหวัดบุรีรัมย์

ปรากฏว่า การเลี้ยงไหมแต่ละรุ่นในฤดูเดียวกันไม่มีความแตกต่างกันในด้านจำนวนผลผลิตรังไหมคุณภาพของรังไหมและเส้นไหมตลอดจนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการเลี้ยงไหมและสาวไหม ดังนั้นจึงได้เลือกเก็บข้อมูลสำหรับการเลี้ยงไหมรุ่นฤดูฝน 1 รุ่นคือ การเลี้ยงไหมรุ่นวันที่ 2 กันยายนถึง 2 ตุลาคม 2525 และการเลี้ยงไหมรุ่นฤดูหนาว 1 รุ่นคือ การเลี้ยงไหมรุ่นวันที่ 25 ตุลาคมถึง 25 พฤศจิกายน 2525 สามารถสรุปจำนวนตัวอย่างโดยแบ่งตามปริมาณไข่ไหมที่เลี้ยง (ปริมาณไข่ไหมมีหน่วยวัดเป็นแผ่น ไข่ไหม 1 แผ่น หมายถึง ไข่ไหมประมาณ 20,000 ฟอง ซึ่งได้จากการวางไข่ของแม่ผีเสื้อ 50 แม่ ดังนั้นอาจเรียกไข่ไหม 1 แผ่นว่าไข่ไหม 50 แม่) ดังนี้

<u>ปริมาณไข่ไหมที่เลี้ยง</u>	<u>จำนวนคร้ว เรือน</u>	
	<u>รุ่นฤดูฝน</u>	<u>รุ่นฤดูหนาว</u>
น้อยกว่า 2 แผ่น	-	-
2 - 3 แผ่น	11	11
มากกว่า 3 แผ่น	4	2
	<u>15</u>	<u>13</u>

จากรายละเอียดจำนวนตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า ขนาดการเลี้ยง 2 - 3 แผ่นมีเกษตรกรเลี้ยงกันมาก อันดับรองลงมาคือขนาดการเลี้ยงมากกว่า 3 แผ่น ส่วนขนาดการเลี้ยงน้อยกว่า 2 แผ่นไม่มีเกษตรกรเลี้ยงเลย ดังนั้นในการศึกษาต้นทุนการผลิตไหมลูกครึ่งได้ทำการศึกษาเฉพาะขนาดการเลี้ยง 2 - 3 แผ่นเท่านั้น (ส่วนขนาดการเลี้ยงมากกว่า 3 แผ่นไม่ศึกษาเพราะมีเกษตรกรจำนวนน้อยราย)

โรงเลี้ยงและอุปกรณ์ในการเลี้ยงไหมและสาวไหม

ในการเลี้ยงไหมลูกครึ่งแต่ละรุ่น เกษตรกรมีโรงเลี้ยงและอุปกรณ์ ดังนี้คือ

1. โรงเลี้ยงหรือห้องเลี้ยงไหม

เกษตรกรแต่ละครัวเรือนจะมีห้องเลี้ยงไหมแยกต่างหากจากบ้านที่อยู่อาศัย ห้องเลี้ยงไหมนี้จะใช้เลี้ยงทั้งไหมวัยอ่อนและวัยแก่ สำหรับลักษณะของห้องเลี้ยงไหมเป็นอาคารชั้นเดียว หลังคามุงด้วยสังกะสี พื้นเป็นคอนกรีต กั้นฝาอย่างมิดชิดเพื่อให้สามารถระบายน้ำ เชื้อโรคได้ดี และมีช่องทางต่างสำหรับระบายอากาศซึ่งจะกรุด้วยมุ้งลวด

2. อุปกรณ์ในการเลี้ยงไหม

2.1 ชั้นวางกระดาษ คือ ชั้นที่ทำด้วยไม้ไว้วางกระดาษเพื่อใช้ในการเลี้ยงไหม จะมีขนาดกว้างยาวเท่าใดขึ้นอยู่กับขนาดของห้องเลี้ยงไหม โดยทั่วไปแล้วเกษตรกรทำชั้นวางกระดาษเอง

2.2 กระดาษ คือ ภาชนะสำหรับใส่ตัวไหมที่เลี้ยง แล้วนำวางบนชั้นวางกระดาษ กระดาษที่เกษตรกรใช้ในการเลี้ยงไหมนี้ทำจากไม้ไผ่

2.3 จ่อ คือ ภาชนะสำหรับให้ตัวไหมชกใยทำรัง ซึ่งมีอยู่หลายชนิดตามที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 แต่จ่อที่เกษตรกรใช้กันคือ จ่อกระดาษหรือจ่อไม้ไผ่

2.4 ตะกร้าเก็บใบหม่อน โดยปกติจะมีหลายใบใช้สำหรับเก็บใบหม่อน

2.5 ตาข่ายถ้ำมูลไหม โดยปกติจะแบ่งเป็นตาข่ายถ้ำมูลไหมวัยอ่อนและตาข่ายถ้ำมูลไหมวัยแก่ แต่ในที่นี้เกษตรกรใช้ตาข่ายขนาดเดียวในการถ้ำมูลไหมวัยอ่อนและวัยแก่

2.6 มีดและเขียงสำหรับหั่นใบหม่อน มีไว้ใช้หั่นใบหม่อนเป็นชิ้นเล็ก ๆ สำหรับเลี้ยงไหมวัยอ่อน

2.7 ตะเกียบ มีไว้สำหรับคีบตัวไหมในการถ้ำมูลไหม และขยายพื้นที่ในการเลี้ยงไหม

2.8 ตะแกรงร่อน มีไว้สำหรับร่อนยาฆ่าเชื้อราโรยลงบนตัวไหม

2.9 ผ้าคลุมห้องเลี้ยงไหม คือ ผ้าพลาสติกสำหรับปิดช่องหน้าต่างที่กรุด้วยมุ้งลวดในการรมยาฆ่าเชื้อโรค

3. อุปกรณ์ในการสาวไหม

3.1 เตาไฟ เกษตรกรใช้ก่อนอิฐ 3 ก้อนมาวางเป็นฐานแล้วก่อไฟตรงกลาง เพื่อใช้แทนเตาไฟในการต้มรังไหม

3.2 หม้อต้มรังไหม คือ หม้ออลูมิเนียมสำหรับต้มรังไหม

3.3 ไม้คืบ สำหรับเกลี่ยรังไหมในขณะที่ทำการสาวไหม ซึ่งเส้นไหมจะติดไม้ขึ้นมา

3.4 พวงสาว คือ รอกซึ่งจะต่อกับไม้แล้ววางคร่อมบนหม้อต้มรังไหม

3.5 ถังใส่น้ำ คือ ถังสังกะสีเพื่อใส่น้ำไว้สำหรับคอยเติมน้ำในหม้อต้มรังไหม

3.6 อ๊ก คือ ภาชนะที่รับเส้นไหมที่สาวออกมาแล้ว

3.7 แหล่ง สำหรับพันเส้นไหมเพื่อทำเป็นโจ

ส่วนประกอบต้นทุนการผลิตไหมลูกครึ่ง

การเลี้ยงไหมลูกครึ่งของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงเพื่อขายเส้นไหม แต่เกษตรกรสามารถจะขายเป็นรังไหมได้ การพิจารณาต้นทุนการผลิตไหมลูกครึ่ง จึงทำได้เป็น 2 กรณีคือ

1. ถ้าเกษตรกรเลี้ยงเพื่อขายผลผลิตรังไหม ต้นทุนการผลิตไหมลูกครึ่ง จะหมายถึงต้นทุนการผลิตรังไหม
2. ถ้าเกษตรกรเลี้ยงเพื่อขายผลผลิตเส้นไหม ต้นทุนการผลิตไหมลูกครึ่งหมายถึงต้นทุนการผลิตเส้นไหม ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนการเลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหม

ต้นทุนการเลี้ยงไหม ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบ ซึ่งได้แก่ ไข่ไหมและใบหม่อน ค่าแรงในการเลี้ยงไหม และค่าใช้จ่ายในการผลิต ซึ่งได้แก่ วัสดุสิ้นเปลืองในการเลี้ยงไหม และค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหม

ต้นทุนการสาวไหม ประกอบด้วย ค่าแรงในการสาวไหมและเช็ดเป็นใจ และค่าใช้จ่ายในการผลิต ซึ่งได้แก่ วัสดุสิ้นเปลืองและค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์สาวไหม

จากการศึกษาต้นทุนการเลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหม ได้แยกประเภทต้นทุนตามความโน้มเอียงที่ต้นทุนนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต เพื่อที่จะได้ทราบว่าต้นทุนใดเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต และต้นทุนใดจำเป็นจะต้องเกิดขึ้นไม่ว่าจะทำการผลิตหรือไม่ ซึ่งสามารถแยกได้เป็น 2 ประเภท¹ คือ

1. ต้นทุนผันแปร (variable cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงโดยมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับปริมาณการผลิต
2. ต้นทุนคงที่ (fixed cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่มีจำนวนคงที่สำหรับปริมาณการผลิตจนถึงระดับหนึ่ง ภายในระดับการผลิตนั้นไม่ว่าปริมาณการผลิตจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง ค่าใช้จ่ายประเภทนี้มีจำนวนคงที่

¹ เพ็ญแข สณีวงศ์ ณ อยุรยา, การบัญชีต้นทุน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525), หน้า 16.

ต้นทุนการเลี้ยงไหม หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการเลี้ยงไหมตั้งแต่ นำไข่ไหมมาเลี้ยงจนกระทั่งได้ผลผลิตรังไหม จำแนกออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. ต้นทุนผันแปรในการเลี้ยงไหม หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการเลี้ยงไหม ซึ่งเกิดขึ้นและมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับปริมาณไข่ไหมที่เลี้ยง ซึ่งได้แก่ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1.1 วัตถุดิบ

1.1.1 ไข่ไหม เกษตรกรขอรับไข่ไหมลูกครึ่งได้จากสถานีทดลองไหมจังหวัดบุรีรัมย์ในราคาแผ่นละ 10 บาท

1.1.2 ใบหม่อน เป็นต้นทุนที่สำคัญในการเลี้ยงไหมเพราะใบหม่อนเป็นอาหารชนิดเดียวของตัวไหม ในการเลี้ยงไหมเกษตรกรมีส่วนหม่อนเป็นของตนเอง มีเนื้อที่ปลูกหม่อนประมาณ 1 - 4 ไร่ การคำนวณต้นทุนใบหม่อนใช้ราคาซื้อขายโดยทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนคือ กิโลกรัมละ 2 บาท สำหรับจำนวนใบหม่อนที่ใช้ในการเลี้ยงไหมไม่สามารถสอบถามจากเกษตรกรจึงต้องใช้ตัวเลขจำนวนใบหม่อนที่ใช้ในการเลี้ยงไหมของศูนย์วิจัยและอบรมไหมจังหวัดนครราชสีมา เป็นเกณฑ์คำนวณจำนวนใบหม่อนที่ใช้ในการเลี้ยงไหมของเกษตรกรแต่ละครัวเรือนดังนี้คือ

ไหมลูกครึ่ง ไข่ไหม 1 แม่ กินใบหม่อน 7 กิโลกรัม แต่ไข่ไหม 1 แผ่นมีจำนวน 50 แม่ ดังนั้นปริมาณใบหม่อนที่ใช้ในการเลี้ยงไหม 1 แผ่น เป็นจำนวน $7 \times 50 = 350$ กิโลกรัม

1.2 ค่าแรงในการเลี้ยงไหม หมายถึง ค่าแรงที่ใช้ในการเลี้ยงไหมตั้งแต่ นำไข่ไหมมาเลี้ยงจนกระทั่งได้ผลผลิตรังไหม ส่วนใหญ่เป็นแรงงานของหญิงในครัวเรือน การประเมินค่าแรงคิดตามอัตราค่าจ้างเป็นรายวัน¹ ค่าแรงแบ่งตามลักษณะของงานได้ดังนี้

1.2.1 การทำความสะอาดห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหม
เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมจะต้องทำความสะอาดห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์ ตลอดจนอบห้องเลี้ยงไหมด้วยฟอร์มาลิน ซึ่งเป็นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคก่อนการเลี้ยงไหมทุกครั้ง

¹1 วันเท่ากับ 8 ชั่วโมง

1.2.2 การเลี้ยงไหมวัยอ่อน คือ การเลี้ยงไหมวัย 1 ถึงวัย 3 โดยจะต้องทำการเก็บใบหม่อนเพื่อใช้ในการเลี้ยงไหมแต่ละวัย ให้อาหารหนอนไหมโดยให้เป็นใบหม่อนที่หั่นฝอยแล้ว ตลอดจนทำการถ่ายมูลไหมด้วย

1.2.3 การเลี้ยงไหมวัยแก่ คือ การเลี้ยงไหมวัย 4 และวัย 5 ซึ่งจะต้องทำการเก็บใบหม่อนให้อาหารหนอนไหม และถ่ายมูลไหมเช่นเดียวกับการเลี้ยงไหมวัยอ่อนแต่ต้องใช้แรงงานมากกว่าการเลี้ยงไหมวัยอ่อน เนื่องจากขนาดของตัวไหมโตขึ้น กินอาหารและถ่ายมูลไหมมากขึ้น

1.2.4 เก็บหนอนไหมเข้าจ่อ คือ การเก็บไหมสู่กเข้าจ่อเพื่อให้ตัวไหมทำรัง ซึ่งการเก็บตัวไหมเข้าจ่อจำเป็นต้องใช้แรงงานเป็นจำนวนมากเพราะตัวไหมที่เลี้ยงมักจะสุกพร้อม ๆ กัน

1.2.5 เก็บผลผลิตรังไหม หลังจากเก็บไหมสู่กเข้าจ่อแล้วตัวไหมจะทำการชักใยทำรังประมาณ 5 วัน ซึ่งในช่วงนี้จะว่างงาน จากนั้นจึงเก็บผลผลิตรังไหมออกจากจ่อ

1.3 วัสดุสิ้นเปลือง นอกจากต้นทุนผันแปรที่กล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีวัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในการเลี้ยงไหม ซึ่งได้แก่ สบู่ ผงซักฟอก ซีรีแซนและปูนขาว และกระดาษปูกระดัง

2. ต้นทุนคงที่ในการเลี้ยงไหม หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงไหมที่เกิดขึ้นและไม่เปลี่ยนแปลงตามปริมาณไหมที่เลี้ยง ค่าใช้จ่ายประเภทนี้ได้แก่

2.1 ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหม ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาใช้วิธีเส้นตรง (straight line method) โดยถือว่าสินทรัพย์ได้ใช้งานเท่ากันทุกปี และได้ประมาณอายุการใช้งานตามความเป็นจริง ดังแสดงไว้ตามตารางที่ 4.1 หลังจากได้ค่าเสื่อมราคาต่อปีแล้ว จึงคิดเป็นค่าเสื่อมราคาต่อรุ่นโดยคิดตามจำนวนรุ่นที่เลี้ยงไหมใน 1 ปี คือ 6 รุ่น

ตารางที่ 4.1 รายละเอียดอายุการใช้งานของห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหมลูกครึ่ง

<u>รายการ</u>	<u>อายุการใช้งาน (ปี)</u>
ห้องเลี้ยงไหม	20
ชั้นวางกระดัง	10
กระดัง	5
จ่อ	5
ตะกร้าเก็บใบหม่อน	2
ตาข่ายถ้ำมูลไหม	5
มิดและเชียงสำหรับหั่นใบหม่อน	2
ตะเกียบ	2
ตะแกรงร่อน	2
ผ้าคลุมห้องเลี้ยงไหม	2

2.2 วัสดุสิ้นเปลือง ในการเลี้ยงไหมนอกจากวัสดุสิ้นเปลืองซึ่งเป็นต้นทุนผันแปรแล้ว ยังมีวัสดุสิ้นเปลืองที่เป็นต้นทุนคงที่ ได้แก่ ฟอรัมาลีน และไม้กวาด

2.3 ค่าไฟฟ้า ในการเลี้ยงไหมจำเป็นต้องเลี้ยงในเวลากลางวันด้วย จึงมีค่าไฟฟ้าในการเลี้ยงไหม

ต้นทุนการสาวไหม หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมดในการนารังไหมมาสาวจนกระทั่งได้ผลผลิตเส้นไหม แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. ต้นทุนผันแปรในการสาวไหม หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการสาวไหม ซึ่งเกิดขึ้นและมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับจำนวนผลผลิตรังไหมที่นำมาสาวเป็นเส้นไหม ซึ่งได้แก่ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ค่าแรงในการสาวไหมและเข็ดเป็นโฉ คือ ค่าแรงที่ใช้ในการสาวไหม เพื่อให้ได้ผลผลิตเส้นไหมโดยใช้อุปกรณ์สาวไหมที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นการสาวไหมด้วยมือโดยใช้อีกเป็นมือหมุน และค่าแรงในการทำเส้นไหมเป็นโฉโดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า เหล่ง แรงงานที่ใช้เป็นแรงงานของหญิงในครัวเรือน การประเมินค่าแรงคิดตามอัตราค่าจ้างรายวัน

1.2 วัสดุสิ้นเปลือง ได้แก่ ค่าพื้นที่ใช้ในการต้มรังไหม เพื่อสาวเป็นเส้นไหม

2. ต้นทุนคงที่ในการสาวไหม หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการสาวไหมที่เกิดขึ้นและไม่เปลี่ยนแปลงตามจำนวนผลผลิตรังไหมที่นำมาสาวเป็นเส้นไหม ซึ่งได้แก่ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การสาวไหม ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาใช้วิธีเส้นตรง (straight line method) โดยคิดตามอายุการใช้งานของอุปกรณ์การสาวไหม ซึ่งได้แสดงรายละเอียดอายุการใช้งานไว้ ตามตารางที่ 4.2 หลังจากได้ค่าเสื่อมราคาต่อปีแล้ว จึงคิดค่าเสื่อมราคาต่อรุ่นโดยคิดตามจำนวนรุ่นที่เลี้ยงไหม 1 ปีคือ 6 รุ่น

ตารางที่ 4.2 รายละเอียดอายุการใช้งานของอุปกรณ์การสาวไหมในการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง

<u>รายการ</u>	<u>อายุการใช้งาน (ปี)</u>
หม้อต้มรังไหม	5
ไม้คืบ	2
พวงสาว	5
ถังใส่น้ำ	2
อ๊ก	5
เหล็ก	5

2.2 วัสดุสิ้นเปลือง ได้แก่ ค่าอิฐที่ใช้เป็นฐานในการก่อไฟซึ่งใช้แทนเตาไฟ มีจำนวนคงที่ในการเลี้ยงไหมแต่ละรุ่น และสามารถใช้ได้เฉพาะการเลี้ยงไหมในรุ่นหนึ่ง ๆ เท่านั้น

ต้นทุนการผลิตรังไหมและเส้นไหม

ต้นทุนการผลิตรังไหมและเส้นไหม เป็นการศึกษาต้นทุนการผลิตรังไหมและเส้นไหม สำหรับการเลี้ยงไหมในฤดูฝน 1 รุ่น และการเลี้ยงไหมในฤดูหนาว 1 รุ่น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ต้นทุนการผลิตรังไหมและเส้นไหมรุ่นฤดูฝน ได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

การเลี้ยงไหมรุ่นวันที่ 2 กันยายนถึง 2 ตุลาคม 2525 โดยแยกพิจารณาเป็นต้นทุนการผลิตรังไหม ในกรณีที่เกษตรกรขายผลผลิตรังไหม และต้นทุนการผลิตเส้นไหมในกรณีที่เกษตรกรขายผลผลิตเส้นไหม

1. ต้นทุนการผลิตรังไหม หมายถึง ต้นทุนการเลี้ยงไหมตั้งแต่ได้รับไข่ไหม มาเลี้ยงจนกระทั่งได้ผลผลิตรังไหม จากตารางที่ 4.3 และ 4.3.1 เกษตรกรมีต้นทุนการเลี้ยงไหมเฉลี่ยแผ่นละ 1,336.50 บาท มีผลผลิตรังไหมเฉลี่ยต่อแผ่น 9.25 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตรังไหมเฉลี่ยกิโลกรัมละ 144.49 บาท โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ต้นทุนผันแปร ได้แก่ วัสดุุดิบ ค่าแรงในการเลี้ยงไหม และ วัสดุสิ้นเปลือง มีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยแผ่นละ 1,245.02 บาท คิดเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยกิโลกรัมละ 134.60 บาท รายละเอียดต้นทุนผันแปรมีดังนี้

1.1.1 วัสดุุดิบ ต้นทุนวัสดุุดิบเฉลี่ยแผ่นละ 710 บาท ซึ่งแยกเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับไข่ไหมแผ่นละ 10 บาท และต้นทุนใบหม่อนเฉลี่ยแผ่นละ 700 บาท คิดเป็นวัสดุุดิบเฉลี่ยกิโลกรัมละ 76.76 บาท ซึ่งจะเป็นต้นทุนใบหม่อนเฉลี่ยถึงกิโลกรัมละ 75.68 บาท เพราะใบหม่อนเป็นวัสดุุดิบที่สำคัญและต้องใช้เป็นจำนวนมาก

1.1.2 ค่าแรงในการเลี้ยงไหม ใช้แรงงานของบุคคลในครัวเรือน มีค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 495 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยกิโลกรัมละ 53.51 บาท โดยมีลักษณะการใช้แรงงานและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1.1.2.1 ค่าแรงในการทำความสะอาดห้องเลี้ยงไหม และอุปกรณ์การเลี้ยงไหม ใช้แรงงานเฉลี่ยแผ่นละ 0.5313 คน-วัน (man-day) อัตราค่าจ้างวันละ 30 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 15.94 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.72 บาท

1.1.2.2 ค่าแรงในการเลี้ยงไหมวัยอ่อน ใช้แรงงานเฉลี่ยแผ่นละ 2.8438 คน-วัน โดยมีอัตราค่าจ้างวันละ 30 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 85.31 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 9.22 บาท

รุ่นฤดูฝน (2 กย. - 2 ตค. 25) ของอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

หน่วย : บาท

รายการ	ต้นทุนเบื้องต้น			ต้นทุนต่อกิโลกรัม		
	รวม ¹	เส้นไหมหนึ่ง	เส้นไหมสาม	รังไหม	เส้นไหมหนึ่ง	เส้นไหมสาม
1. ต้นทุนการผลิตสร้างใหม่						
1.1 ต้นทุนเงินแปร						
1.1.1 วัสดุสิ้นเปลือง						
- โยไหม	10.-	9.-	1.-	1.08	8.33	4.17
- โยหมอน	700.-	620.-	70.-	76.66	583.34	291.66
รวม	710.-	629.-	71.-	76.76	591.67	295.83
1.1.2 ค่าแรงในการเลี้ยงไหม						
- ทำความสะอาดห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์	15.94	14.35	1.59	1.72	13.29	6.53
- เลี้ยงไหมวัยอ่อน	85.31	76.78	8.53	9.22	71.09	35.54
- เลี้ยงไหมวัยแก่	268.31	239.78	26.53	26.66	221.09	110.54
- เก็บขนอนไหมเข้าล้อ	65.66	59.90	6.66	7.20	55.46	27.75
- เก็บรังไหม	61.88	55.63	6.19	6.69	51.57	25.75
รวม	498.-	445.50	49.50	53.51	412.50	208.25
1.1.3 วัสดุสิ้นเปลือง						
- สุนัข	1.12	1.01	0.11	0.12	0.94	0.46
- ผงซักฟอก	0.38	2.14	0.24	0.26	1.38	1.-
- ซีฟีนและปูนขาวหรือยิปซั่ม	34.88	31.39	3.49	3.77	29.56	14.54
- กระดาษอุปกรณ์	1.64	1.48	0.16	0.18	1.37	0.67
รวม	40.02	36.02	4.-	4.33	33.35	16.67
รวมต้นทุนเงินแปร	1,245.02	1,120.52	124.50	134.60	1,037.52	519.75
1.2 ต้นทุนคงที่						
1.2.1 ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์	75.51	67.96	7.55	8.16	62.93	31.48
1.2.2 วัสดุสิ้นเปลือง						
- พอร์มาลีน	7.-	6.30	0.70	0.76	5.83	2.92
- ไมโครเวฟ	0.09	1.88	0.21	0.23	1.74	0.87
รวม	9.09	8.18	0.91	0.99	7.57	3.79
1.2.3 ค่าไฟฟ้า	8.88	6.19	0.69	0.74	5.73	2.88
รวมต้นทุนคงที่	91.48	80.33	9.15	9.89	76.23	38.13
รวมต้นทุนการผลิตสร้างใหม่	1,336.50	1,200.85	133.65	144.49	1,113.75	558.88
ผลผลิตรังไหม (กิโลกรัม)	8.28	-	-	-	-	-
ต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัม	144.49	-	-	144.49	-	-
3. ต้นทุนการสาวไหม						
3.1 ต้นทุนเงินแปร						
3.1.1 ค่าแรงในการสาวไหมและเข็ดเป็นใจ	46.41	41.77	4.64	-	36.68	19.33
3.1.2 วัสดุสิ้นเปลือง - ค่าหิน	32.81	29.53	3.28	-	27.34	13.67
รวมต้นทุนเงินแปร	79.22	71.30	7.92	-	64.02	33.-
3.2 ต้นทุนคงที่						
3.2.1 วัสดุสิ้นเปลือง - ค่าฮีส	6.62	7.76	0.66	-	7.19	3.58
3.2.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การสาวไหม	5.38	4.84	0.54	-	4.48	2.25
รวมต้นทุนคงที่	14.-	12.60	1.40	-	11.67	5.83
รวมต้นทุนการสาวไหม	93.22	83.90	9.32	-	75.69	39.33
รวมต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น	1,429.72	1,286.75	142.97	144.49	1,189.44	598.71
ผลผลิตเส้นไหมหนึ่ง (กิโลกรัม)	1.08	1.08	-	-	-	-
ผลผลิตเส้นไหมสาม (กิโลกรัม)	0.24	-	0.24	-	-	-
ต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโลกรัม	-	1,181.44	-	-	1,181.44	-
ต้นทุนการผลิตเส้นไหมสามต่อกิโลกรัม	-	-	595.71	-	-	595.71

ตารางที่ 4.3.1 การใช้แรงงานในการเลี้ยงไหมและการสาวไหมของไหมลูกครึ่งรุ่นฤดูฝน
ของอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

รายการ	หน่วย	แรงงานครัวเรือน(หน่วย/แผ่น)		จำนวนเงิน
		จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	
ค่าแรงในการเลี้ยงไหม				
- ทำความสะอาดห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์ การเลี้ยงไหม	คน วัน	0.5313	30	15.94
- เลี้ยงไหมวัยอ่อน	คน วัน	2.8438	30	85.31
- เลี้ยงไหมวัยแก่	คน วัน	8.8438	30	265.31
- เก็บหนอนไหมเข้าจ่อ	คน วัน	2.2188	30	66.56
- เก็บรังไหม	คน วัน	2.0625	30	61.88
รวมค่าแรงในการเลี้ยงไหม	บาท			495.-
ค่าแรงในการสาวไหมและเข็ดเป็นใจ				
- สาวไหมและเข็ดเป็นใจ	คน วัน	1.5469	30	46.41
รวมค่าแรงในการสาวไหมและเข็ดเป็นใจ	บาท			46.41

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1.2.3 ค่าแรงในการเลี้ยงไหมวัยแก่ ไข่แรงงาน
เฉลี่ยแผ่นละ 8.8438 คน-วัน โดยมีอัตรา
ค่าจ้างวันละ 30 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ย
แผ่นละ 265.31 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัม
ละ 28.68 บาท

1.1.2.4 ค่าแรงในการเก็บหนอนไหมเข้าจ่อ ไข่
แรงงานเฉลี่ยแผ่นละ 2.2188 คน-วัน
โดยมีอัตราค่าจ้างวันละ 30 บาท คิดเป็น
ค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 66.56 บาท หรือเฉลี่ย
กิโลกรัมละ 7.20 บาท

1.1.2.5 ค่าแรงในการเก็บผลผลิตรังไหม ไข่แรงงาน
เฉลี่ยแผ่นละ 2.0625 คน-วัน โดยมีอัตรา
ค่าจ้างวันละ 30 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ย
แผ่นละ 61.88 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ
6.69 บาท

1.1.3 วัสดุสิ้นเปลือง มีลู่ ผงชักฟอก ซีรีแซนและปูนขาว

และกระดาษปูกระดัง โดยมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุสิ้นเปลืองทั้งหมดเฉลี่ยแผ่นละ 40.02 บาท
คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.33 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายหลักได้แก่ ซีรีแซนและปูนขาว เป็น
ยาฆ่าเชื้อราเพื่อโรยตัวไหมในช่วงที่เลี้ยงไหมวัยอ่อนและไหมวัยแก่

1.2 ต้นทุนคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหม
วัสดุสิ้นเปลือง และค่าไฟฟ้า มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยแผ่นละ 91.48 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ย
กิโลกรัมละ 9.89 บาท ประกอบด้วย ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหม
เฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.16 บาท วัสดุสิ้นเปลืองซึ่งได้แก่ ฟอรัมาลีน และไม้กวาด มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย
กิโลกรัมละ 0.99 บาท และค่าไฟฟ้าเฉลี่ยกิโลกรัมละ 0.74 บาท

2. ต้นทุนการผลิตเส้นไหม

ต้นทุนการผลิตเส้นไหม หมายถึง ต้นทุนการเลี้ยงไหมจนกระทั่งได้ผลผลิต
รังไหม และต้นทุนในการนำรังไหมไปสาวเป็นเส้นไหม รังไหมหนักประมาณ 7 กิโลกรัมจะนำไป
สาวเป็นเส้นไหมได้น้ำหนักประมาณ 1 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตเส้นไหมจึงประกอบด้วยต้นทุนการ

เลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหม ผลผลิตที่ได้จากการสาวไหมคือ เส้นไหมหนึ่งและเส้นไหมสาม ซึ่งมีลักษณะ เป็นผลิตร่วม ต้นทุนการเลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหมจึงเป็นต้นทุนผลิตร่วม ในที่นี้ได้ใช้เกณฑ์อัตราส่วนค่าขายหรือราคาตลาดของผลิตร่วม (ตารางที่ 4.4) สำหรับการแบ่งต้นทุนการเลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหมเพื่อเป็นต้นทุนของ เส้นไหมหนึ่งและเส้นไหมสาม (ตารางที่ 4.3) โดยถือว่าราคาขายมีส่วนสัมพันธ์กับต้นทุนการผลิต

ตารางที่ 4.4 อัตราส่วนค่าขายหรือราคาตลาดของผลิตร่วม
สำหรับการเลี้ยงไหมลูกครึ่งรุ่นฤดูฝน

ผลิตร่วม	ปริมาณผลผลิต ¹ (กิโลกรัม)	ราคาขาย ² ต่อกิโลกรัม (บาท)	ค่าขาย รวม (บาท)	อัตราส่วนค่าขายของผลิตร่วม ต่อค่าขายรวม
เส้นไหมหนึ่ง	1.08	500	540	90%
เส้นไหมสาม	0.24	250	60	10%
	1.32	750	600	100%

ที่มา : ¹ จากตารางที่ 4.3

² ราคาเส้นไหมหนึ่งและเส้นไหมสามที่พ่อค้าคนกลางรับซื้อ

จากตารางที่ 4.3 และ 4.3.1 เกษตรกรมีต้นทุนการเลี้ยงไหมเฉลี่ยต่อแผ่น 1,336.50 บาท และต้นทุนการสาวไหมเฉลี่ยต่อแผ่น 93.22 บาท รวมเป็นต้นทุนการผลิตเส้นไหมเฉลี่ยแผ่นละ 1,429.72 บาท สามารถแยกเป็นต้นทุนของเส้นไหมหนึ่ง และต้นทุนของเส้นไหมสาม โดยใช้อัตราส่วนในตารางที่ 4.4 คือ เป็นต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยแผ่นละ 1,286.75 บาท ประกอบด้วยต้นทุนการเลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหมเฉลี่ยแผ่นละ 1,202.85 และ 83.90 บาท ตามลำดับ ได้ผลผลิตเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ย 1.08 กิโลกรัมต่อแผ่น คิดเป็นต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1,191.44 บาท และเป็นต้นทุนการผลิตเส้นไหมสามเฉลี่ยแผ่นละ 142.97 บาท ประกอบด้วยต้นทุนการเลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหมเฉลี่ยแผ่นละ 133.65 บาท และ 9.32 บาทตามลำดับ ได้ผลผลิตเส้นไหมสามเฉลี่ยแผ่นละ 0.24 กิโลกรัม คิดเป็นต้นทุนการผลิตเส้นไหมสามเฉลี่ยกิโลกรัมละ 595.71 บาท โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ต้นทุนการเลี้ยงไหม เกษตรกรมีต้นทุนการเลี้ยงไหมเฉลี่ยต่อแผ่น 1,336.50 บาท เช่นเดียวกับส่วนของต้นทุนการผลิตรังไหม ซึ่งต้นทุนการเลี้ยงไหมนี้คิดเป็นต้นทุนของเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1,113.75 บาท และต้นทุนเส้นไหมสามเฉลี่ยกิโลกรัมละ 556.88 บาท ตามรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 ต้นทุนฝ้ายแปร เกษตรกรมีต้นทุนฝ้ายแปรเฉลี่ยแผ่นละ 1,245.02 บาท ประกอบด้วย วัสดุดิบเฉลี่ยแผ่นละ 710 บาท ค่าแรงในการเลี้ยงไหมเฉลี่ยแผ่นละ 495 บาท และวัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยแผ่นละ 40.02 บาท แยกได้เป็น

- ต้นทุนเส้นไหมหนึ่ง มีต้นทุนการเลี้ยงไหมฝ้ายแปรเฉลี่ยแผ่นละ 1,120.52 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1,037.52 บาท ประกอบด้วย วัสดุดิบเฉลี่ยแผ่นละ 639 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 591.67 บาท ค่าแรงในการเลี้ยงไหมเฉลี่ยแผ่นละ 445.50 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 412.50 บาท และวัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยแผ่นละ 36.02 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 33.35 บาท

- ต้นทุนเส้นไหมสาม มีต้นทุนการเลี้ยงไหมฝ้ายแปรเฉลี่ยแผ่นละ 124.50 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 518.75 บาท ประกอบด้วย วัสดุดิบเฉลี่ยแผ่นละ 71 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 295.83 บาท ค่าแรงในการเลี้ยงไหมเฉลี่ยแผ่นละ 49.50 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 206.25 บาท และวัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยแผ่นละ 4 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 16.67 บาท

2.1.2 ต้นทุนคางที่ เกษตรกรมีต้นทุนคางที่เฉลี่ยแผ่นละ 91.48 บาท ประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหมเฉลี่ยแผ่นละ 75.51 บาท วัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยแผ่นละ 9.09 บาท และค่าไฟฟ้าเฉลี่ยแผ่นละ 6.88 บาท แยกเป็น

- ต้นทุนเส้นไหมหนึ่ง มีต้นทุนการเลี้ยงไหมคางที่เฉลี่ยแผ่นละ 82.33 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 76.23 บาท ประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหมเฉลี่ยแผ่นละ 67.96 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 62.93 บาท วัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยแผ่นละ 8.18 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.57 บาท และค่าไฟฟ้าเฉลี่ยแผ่นละ 6.19 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 5.73 บาท

- ต้นทุนเส้นไหมสาม มีต้นทุนการเลี้ยงไหมคางที่เฉลี่ยแผ่นละ 9.15 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 38.13 บาท ประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหมเฉลี่ยแผ่นละ 7.55 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 31.46 บาท วัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยแผ่นละ 0.91 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.79 บาท และค่าไฟฟ้าเฉลี่ยแผ่นละ 0.69 บาท

หรือเฉลี่ยกิโกรัมละ 2.88 บาท

2.2 ต้นทุนการสาวไหม เกษตรกรมีต้นทุนการสาวไหมเฉลี่ยแผ่นละ 93.22 บาท คิดเป็นต้นทุนการสาวไหมของเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยแผ่นละ 83.90 บาท หรือเฉลี่ยกิโกรัมละ 77.69 บาท และเป็นต้นทุนการสาวไหมของเส้นไหมสามเฉลี่ยแผ่นละ 9.32 บาท หรือเฉลี่ยกิโกรัมละ 38.83 บาท โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 ต้นทุนผันแปร ได้แก่ ค่าแรงในการสาวไหมและเข็ดเป็นใจ และวัสดุสิ้นเปลือง โดยมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยแผ่นละ 79.22 บาท คิดเป็นต้นทุนผันแปรของเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยแผ่นละ 71.30 บาท หรือเฉลี่ยกิโกรัมละ 66.02 บาท และเป็นต้นทุนผันแปรของเส้นไหมสามเฉลี่ยแผ่นละ 7.92 บาท หรือเฉลี่ยกิโกรัมละ 33 บาท รายละเอียดต้นทุนผันแปรมีดังนี้

2.2.1.1 ค่าแรงในการสาวไหมและเข็ดเป็นใจ เป็นการ
ใช้แรงงานของหญิงในครัวเรือน โดยใช้แรงงาน
เฉลี่ยแผ่นละ 1.5469 คน-วัน อัตราค่าจ้างวันละ
30 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 46.41 บาท
- ต้นทุนเส้นไหมหนึ่ง มีค่าแรงในการสาวไหมและ
เข็ดเป็นใจเฉลี่ยแผ่นละ 41.77 บาท หรือ
เฉลี่ยกิโกรัมละ 38.68 บาท
- ต้นทุนเส้นไหมสาม มีค่าแรงในการสาวไหมและ
เข็ดเป็นใจเฉลี่ยแผ่นละ 4.64 บาท หรือเฉลี่ย
กิโกรัมละ 19.33 บาท

2.2.1.2 วัสดุสิ้นเปลือง ได้แก่ ฟืนที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงในการ
ต้มรังไหม คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยแผ่นละ 32.81
บาท แยกเป็นต้นทุนของเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยแผ่นละ
29.53 บาท หรือเฉลี่ยกิโกรัมละ 27.34 บาท
และเป็นต้นทุนของเส้นไหมสามเฉลี่ยแผ่นละ
3.28 บาท หรือเฉลี่ยกิโกรัมละ 13.67 บาท

2.2.2 ต้นทุนคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การสาวไหม และ
วัสดุสิ้นเปลือง (คือค่าอิฐที่ใช้เป็นฐานในการก่อไฟซึ่งใช้แทนเตาไฟ) มีกรค่าใช้จ่ายเฉลี่ยแผ่นละ
14 บาท โดยคิดเป็นต้นทุนของเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยแผ่นละ 12.60 บาท หรือเฉลี่ยกิโกรัมละ
11.67 บาท และเป็นต้นทุนของเส้นไหมสามเฉลี่ยแผ่นละ 1.40 บาท หรือเฉลี่ยกิโกรัมละ 5.83บาท

ต้นทุนการผลิตรังไหมและเส้นไหมรุ่นฤดูหนาว ได้ทำการรวบรวมข้อมูลการเลี้ยงไหม รุ่นวันที่ 25 ตุลาคมถึง 25 พฤศจิกายน 2525 โดยแยกพิจารณาเป็นต้นทุนการผลิตรังไหมในกรณี ที่เกษตรกรขายผลผลิตรังไหม และต้นทุนการผลิตเส้นไหมในกรณีที่เกษตรกรขายผลผลิตเส้นไหม

1. ต้นทุนการผลิตรังไหม

จากตารางที่ 4.5 และ 4.5.1 เกษตรกรมีต้นทุนการเลี้ยงไหมเฉลี่ย แผ่นละ 1,385.71 บาท มีผลผลิตรังไหมต่อแผ่น 12.74 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตรังไหมเฉลี่ย กิโลกรัมละ 108.77 บาท โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ต้นทุนผันแปร ได้แก่ วัสดุุดิบ ค่าแรงในการเลี้ยงไหม และวัสดุสิ้น- เปลือง โดยมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยแผ่นละ 1,289.81 บาท คิดเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยกิโลกรัมละ 101.24 บาท รายละเอียดต้นทุนผันแปรมีดังนี้

1.1.1 วัสดุุดิบ ต้นทุนวัสดุุดิบเฉลี่ยแผ่นละ 710 บาท ซึ่งแยกเป็น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับไหมแผ่นละ 10 บาท และต้นทุนใบหม่อนเฉลี่ยแผ่นละ 700 บาท คิดเป็น วัสดุุดิบเฉลี่ยกิโลกรัมละ 55.73 บาท ซึ่งจะเป็นต้นทุนใบหม่อนเฉลี่ยถึงกิโลกรัมละ 54.95 บาท เพราะใบหม่อนเป็นวัสดุุดิบที่สำคัญและต้องใช้เป็นจำนวนมาก

1.1.2 ค่าแรงในการเลี้ยงไหม ใช้แรงงานของบุคคลในครัวเรือน มีค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 544.84 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยกิโลกรัมละ 42.77 บาท โดยมีลักษณะ การใช้แรงงานและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1.1.2.1 ค่าแรงในการทำความสะอาดห้องเลี้ยงไหมและ อุปกรณ์การเลี้ยงไหม ใช้แรงงานเฉลี่ยแผ่นละ 0.6129 คน-วัน อัตราค่าจ้างวันละ 30 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 18.39 บาท หรือ เฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.44 บาท

1.1.2.2 ค่าแรงในการเลี้ยงไหมวัยอ่อน ใช้แรงงานเฉลี่ย แผ่นละ 3.8710 คน-วัน โดยมีอัตราค่าจ้างวันละ 30 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 116.13 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 9.12 บาท

1.1.2.3 ค่าแรงในการเลี้ยงไหมวัยแก่ ใช้แรงงานเฉลี่ย

รุ่นฤดูหนาว (25 ต.ค. - 25 พ.ย. 25) ของอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

หน่วย : บาท

รายการ	ต้นทุนต่อแผน			ต้นทุนต่อกิโลกรัม		
	รวม ¹	เส้นไหมหนึ่ง	เส้นไหมสาม	รังไหม	เส้นไหมหนึ่ง	เส้นไหมสาม
1. ต้นทุนการเลี้ยงไหม						
1.1 ต้นทุนเงินแปร						
1.1.1 วัสดุคืบ						
- ใยไหม	10.-	9.10	0.90	0.78	5.99	3.-
- ใบหม่อน	700.-	637.14	62.86	54.95	419.17	209.53
รวม	710.-	646.24	63.76	55.73	425.16	212.53
1.1.2 ค่าแรงในการเลี้ยงไหม						
- ทำความสะอาดห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์	13.39	16.74	1.35	1.44	11.01	5.50
- เลี้ยงไหมวัยอ่อน	116.13	105.70	10.43	9.12	69.54	34.77
- เลี้ยงไหมวัยแก่	302.90	275.70	27.20	23.73	181.35	90.67
- เก็บหม่อนไหมเข้าจ่อ	53.23	46.45	4.78	4.18	31.87	15.93
- เก็บรังไหม	54.19	49.32	4.87	4.25	32.45	16.23
รวม	544.84	495.91	48.93	42.77	326.25	169.13
1.1.3 วัสดุสิ้นเปลือง						
- สบู่	1.90	1.73	0.17	0.15	1.14	0.57
- ผงซักฟอก	2.59	2.35	0.23	0.20	1.55	0.77
- อีรีแฉ่นและปูนขาวหรือฟอสไฟต์	28.26	25.72	2.54	2.22	16.92	8.47
- กระดาษบุกระดาษ	0.23	2.03	0.20	0.17	1.33	0.66
รวม	34.97	31.83	3.14	2.74	20.94	10.47
รวมต้นทุนเงินแปร	1,289.81	1,173.98	115.93	101.24	772.35	395.10
1.2 ต้นทุนคงที่						
1.2.1 ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์	78.45	71.41	7.04	6.15	46.98	23.47
1.2.2 วัสดุสิ้นเปลือง						
- พอร์มาลีน	8.51	7.75	0.76	0.67	5.10	2.53
- ไม้วาด	1.84	1.67	0.17	0.14	1.10	0.57
รวม	10.35	9.42	0.93	0.81	6.20	3.10
1.2.3 ค่าไฟฟ้า	7.10	6.46	0.64	0.56	4.25	2.13
รวมต้นทุนคงที่	95.90	87.29	8.61	7.53	57.43	28.70
รวมต้นทุนการเลี้ยงไหม	1,385.71	1,261.27	124.54	108.77	829.78	424.80
ผลผลิตรังไหม (กิโลกรัม)	12.74					
ต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัม	108.77			108.77		
2. ต้นทุนการสาวไหม						
2.1 ต้นทุนเงินแปร						
2.1.1 ค่าแรงในการสาวไหมและเช็ดเป็นใจ	59.52	54.18	5.34		35.65	17.80
2.1.2 วัสดุสิ้นเปลือง-ค่าหิน	35.48	32.28	3.19		21.24	10.63
รวมต้นทุนเงินแปร	95.-	86.47	8.53		56.89	28.43
2.2 ต้นทุนคงที่						
2.2.1 วัสดุสิ้นเปลือง - ค่าอีริ	6.90	6.10	0.80		5.33	2.67
2.2.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การสาวไหม	5.57	5.07	0.50		3.33	1.67
รวมต้นทุนคงที่	14.47	13.17	1.30		8.66	4.34
รวมต้นทุนการสาวไหม	109.47	99.64	9.83		65.55	32.77
รวมต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น	1,495.18	1,360.91	134.27		895.33	447.57
ผลผลิตเส้นไหมหนึ่ง (กิโลกรัม)	1.52	1.52	-			
ผลผลิตเส้นไหมสาม (กิโลกรัม)	0.30	-	0.30			0.30
ต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโลกรัม	-	895.33			895.33	
ต้นทุนการผลิตเส้นไหมสามต่อกิโลกรัม	-		447.57			447.57

¹ จากภาคผนวก ข หน้า 114

ตารางที่ 4.5.1 การใช้แรงงานในการเลี้ยงไหมและการสาวไหมของไหมลูกครึ่งรุ่นฤดูหนาว
ของอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

รายการ	หน่วย	แรงงานครัวเรือน (หน่วย/แผ่น)		จำนวนเงิน	
		จำนวนหน่วย	จำนวนต่อหน่วย		
ค่าแรงในการเลี้ยงไหม					
- ทำความสะอาดห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์					
การเลี้ยงไหม	คน	วัน	0.6129	30	18.39
- เลี้ยงไหมวัยอ่อน	คน	วัน	3.8710	30	116.13
- เลี้ยงไหมวัยแก่	คน	วัน	10.0968	30	302.90
- เก็บหนอนไหมเข้าจ่อ	คน	วัน	1.7742	30	53.23
- เก็บรังไหม	คน	วัน	1.8064	30	54.19
รวมค่าแรงในการเลี้ยงไหม	บาท				544.84
ค่าแรงในการสาวไหมและเข็ดเป็นใจ					
- สาวไหมและเข็ดเป็นใจ	คน	วัน	1.9839	30	59.52
รวมค่าแรงในการสาวไหมและเข็ดเป็นใจ	บาท				59.52

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผ่นละ 10.0968 คน-วัน โดยมีอัตราค่าจ้าง
วันละ 30 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ
302.90 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 23.78
บาท

1.1.2.4 ค่าแรงในการเก็บหนอนไหมเข้าจ่อ ใช้แรงงาน
เฉลี่ยแผ่นละ 1.7742 คน-วัน อัตราค่าจ้าง
วันละ 30 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ
53.23 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.18 บาท

1.1.2.5 ค่าแรงในการเก็บผลผลิตรังไหม ใช้แรงงานเฉลี่ย
แผ่นละ 1.8064 คน-วัน โดยมีอัตราค่าแรงวัน
ละ 30 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 54.19
บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.25 บาท

1.1.3 วัสดุสิ้นเปลือง มีลู่ ผงซักฟอก ซีรีแชนและปูนขาว และ
กระดาษปูกระดัง โดยมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุสิ้นเปลืองทั้งหมด เฉลี่ยแผ่นละ 34.97 บาท คิด
เป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.74 กิโลกรัม ซึ่งค่าใช้จ่ายหลักได้แก่ ซีรีแชนและปูนขาว เป็น
ยาฆ่าเชื้อราเพื่อโรยตัวไหมในช่วงที่เลี้ยงไหมวัยอ่อนและไหมวัยแก่

1.2 ต้นทุนคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหม
วัสดุสิ้นเปลือง และค่าไฟฟ้า มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยแผ่นละ 95.90 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยกิโลกรัม
ละ 7.53 บาท ประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหมเฉลี่ยกิโลกรัมละ
6.16 บาท วัสดุสิ้นเปลืองซึ่งได้แก่ ฟอรัมาซิน และไม้กวาด มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 0.81
บาท และค่าไฟฟ้าเฉลี่ยกิโลกรัมละ 0.56 บาท

2. ต้นทุนการผลิตเส้นไหม

ต้นทุนการผลิตเส้นไหม ประกอบด้วยต้นทุนการเลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหม
รังไหมประมาณ 7 กิโลกรัมจะนำไปสาวเป็นเส้นไหมได้น้ำหนักประมาณ 1 กิโลกรัม ผลผลิตที่ได้จาก
การสาวไหมคือ เส้นไหมหนึ่งและเส้นไหมสาม ซึ่งมีลักษณะเป็นผลิตผลร่วม ต้นทุนการเลี้ยงไหมและ
การสาวไหม จึงเป็นต้นทุนผลิตผลร่วม ในที่นี้ได้ใช้เกณฑ์อัตราส่วนค่าขายหรือราคาตลาดของผลิต
ผลร่วม (ตารางที่ 4.6) สำหรับการแบ่งต้นทุนการเลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหมเพื่อเป็นต้นทุน
ของเส้นไหมหนึ่งและเส้นไหมสาม (ตารางที่ 4.5) โดยถือว่าราคาขายมีส่วนสัมพันธ์กับต้นทุนการผลิต

ตารางที่ 4.6 อัตราส่วนค่าขายหรือราคาตลาดของผลิตผลรวม
สำหรับการเลี้ยงไหมลูกครึ่งรุ่นฤดูหนาว

ผลิตผลรวม	ปริมาณผลิตผล ¹ (กิโลกรัม)	ราคาขาย ต่อกิโลกรัม (บาท)	ค่าขาย รวม (บาท)	อัตราส่วนค่าขายของผลิตผล ต่อค่าขายรวม
เส้นไหมหนึ่ง	1.52	500	760	91.02%
เส้นไหมสาม	0.30	250	75	8.98%
	1.82	750	835	100.00%

ที่มา ¹ จากตารางที่ 4.5

² ราคาเส้นไหมหนึ่งและเส้นไหมสามที่พ่อค้าคนกลางรับซื้อ

จากตารางที่ 4.5 และ 4.5.1 จะเห็นว่าเกษตรกรมีต้นทุนการเลี้ยงไหมเฉลี่ยต่อแผ่น 1,385.71 บาท และต้นทุนการสาวไหมเฉลี่ยต่อแผ่น 109.47 บาท รวมเป็นต้นทุนการผลิตเส้นไหมเฉลี่ยแผ่นละ 1,495.18 บาท สามารถแยกเป็นต้นทุนของเส้นไหมหนึ่งและต้นทุนของเส้นไหมสามโดยใช้อัตราส่วนในตารางที่ 4.6 คือ เป็นต้นทุนของเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยแผ่นละ 1,360.91 บาท ประกอบด้วยต้นทุนการเลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหมเฉลี่ยแผ่นละ 1,261.27 บาท และ 99.64 บาท ตามลำดับ ได้ผลผลิตเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ย 1.52 กิโลกรัมต่อแผ่น คิดเป็นต้นทุนเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 895.33 บาท และเป็นต้นทุนของเส้นไหมสามเฉลี่ยแผ่นละ 134.27 บาท ประกอบด้วยต้นทุนการเลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหมเฉลี่ยแผ่นละ 124.44 บาท และ 9.83 บาทตามลำดับ ได้ผลผลิตเส้นไหมสามเฉลี่ยแผ่นละ 0.30 กิโลกรัม คิดเป็นต้นทุนเส้นไหมสามเฉลี่ยกิโลกรัมละ 447.57 บาท โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ต้นทุนการเลี้ยงไหม เกษตรกรมีต้นทุนการเลี้ยงไหมเฉลี่ยต่อแผ่น 1,385.71 บาท เช่นเดียวกับส่วนของต้นทุนการผลิตรังไหม ซึ่งต้นทุนการเลี้ยงไหมนี้คิดเป็นต้นทุนของเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 829.78 บาท และต้นทุนเส้นไหมสามเฉลี่ยกิโลกรัมละ 414.80 บาท ตามรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 ต้นทุนผันแปร เกษตรกรมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยแผ่นละ 1,289.81

บาท ประกอบด้วย วัสดุดิบเฉลี่ยแผ่นละ 710 บาท ค่าแรงในการเลี้ยงไหมเฉลี่ยแผ่นละ 544.84 บาท และวัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยแผ่นละ 34.97 บาท แยกได้เป็น

- ต้นทุนเส้นไหมหนึ่ง มีต้นทุนการเลี้ยงไหมผันแปรเฉลี่ยแผ่นละ 1,173.98 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 772.35 บาท ประกอบด้วยวัสดุดิบเฉลี่ยแผ่นละ 646.24 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 425.16 บาท ค่าแรงในการเลี้ยงไหมเฉลี่ยแผ่นละ 495.91 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 326.25 บาท และวัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยแผ่นละ 31.83 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 20.94 บาท

- ต้นทุนเส้นไหมสาม มีต้นทุนการเลี้ยงไหมผันแปรเฉลี่ยแผ่นละ 115.83 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 386.10 บาท ประกอบด้วยวัสดุดิบเฉลี่ยแผ่นละ 63.76 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 212.53 บาท ค่าแรงในการเลี้ยงไหมเฉลี่ยแผ่นละ 48.93 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 163.10 บาท และวัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยแผ่นละ 3.14 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 10.47 บาท

2.1.2 ต้นทุนคงที่ เกษตรกรมีต้นทุนคงที่เฉลี่ยแผ่นละ 95.90 บาท

ประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหมเฉลี่ยแผ่นละ 78.45 บาท วัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยแผ่นละ 10.35 บาท และค่าไฟฟ้าเฉลี่ยแผ่นละ 7.10 บาท แยกเป็น

- ต้นทุนเส้นไหมหนึ่ง มีต้นทุนการเลี้ยงไหมคงที่เฉลี่ยแผ่นละ 87.29 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 57.43 บาท ประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์เลี้ยงไหมเฉลี่ยแผ่นละ 71.41 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 46.98 บาท วัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยแผ่นละ 9.42 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 6.20 บาท และค่าไฟฟ้าเฉลี่ยแผ่นละ 6.46 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.25 บาท

- ต้นทุนเส้นไหมสาม มีต้นทุนการเลี้ยงไหมคงที่เฉลี่ยแผ่นละ 8.61 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 28.70 บาท ประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหมเฉลี่ยแผ่นละ 7.04 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 23.47 บาท วัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยแผ่นละ 0.93 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.10 บาท และค่าไฟฟ้าเฉลี่ยแผ่นละ 0.64 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.13 บาท

2.2 ต้นทุนการสาวไหม เกษตรกรมีต้นทุนการสาวไหมเฉลี่ยแผ่นละ

109.47 บาทคิดเป็นต้นทุนการสาวไหมของเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยแผ่นละ 99.64 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 65.55 บาท และเป็นต้นทุนการสาวไหมของเส้นไหมสามเฉลี่ยแผ่นละ 9.83 บาท

หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 32.77 บาท โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 ต้นทุนผันแปร ได้แก่ ค่าแรงในการสาวไหมและขีดเป็นใจ และวัสดุสิ้นเปลือง โดยมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยแผ่นละ 95 บาท คิดเป็นต้นทุนผันแปรของเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยแผ่นละ 86.47 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 56.89 บาท และเป็นต้นทุนผันแปรของเส้นไหมสามเฉลี่ยแผ่นละ 8.53 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 28.43 บาท รายละเอียดต้นทุนผันแปร มีดังนี้

2.2.1.1 ค่าแรงในการสาวไหมและขีดเป็นใจ เป็นการ
ใช้แรงงานของหญิงในครัวเรือน โดยใช้แรงงาน
เฉลี่ยแผ่นละ 1.9839 คน-วัน อัตราค่าจ้างวัน
ละ 30 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 59.52
บาท แยกเป็น

- ต้นทุนเส้นไหมหนึ่ง มีค่าแรงในการสาวไหม
และขีดเป็นใจเฉลี่ยแผ่นละ 54.18 บาท
หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 35.65 บาท

- ต้นทุนเส้นไหมสาม มีค่าแรงในการสาวไหม
และขีดเป็นใจเฉลี่ยแผ่นละ 5.34 บาท หรือ
เฉลี่ยกิโลกรัมละ 17.80 บาท

2.2.1.2 วัสดุสิ้นเปลือง ได้แก่ ฟืมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงใน
การต้มรังไหม คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยแผ่นละ
35.48 บาท แยกเป็นต้นทุนของเส้นไหมหนึ่ง
เฉลี่ยแผ่นละ 32.29 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัม
ละ 21.24 บาท และเป็นต้นทุนของเส้นไหมสาม
เฉลี่ยแผ่นละ 3.19 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ
10.63 บาท

2.2.2 ต้นทุนคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การสาวไหม และวัสดุ
สิ้นเปลือง (คือ ค่าอิฐที่ใช้เป็นฐานในการก่อไฟซึ่งใช้แทนเตาไฟ) มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยแผ่นละ 14.47
บาท โดยคิดเป็นต้นทุนของเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยแผ่นละ 13.17 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.66 บาท
และเป็นต้นทุนของเส้นไหมสามเฉลี่ยแผ่นละ 1.30 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.34 บาท

การเลี้ยงไหมลูกครึ่ง กรณีที่เกษตรกรขายผลผลิตรังไหม การเลี้ยงไหมรุ่นฤดูฝน
 เกษตรกรมีผลผลิตรังไหมเฉลี่ยแผ่นละ 9.25 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตรังไหมเฉลี่ยกิโลกรัมละ
 144.49 บาท ส่วนการเลี้ยงไหมรุ่นฤดูหนาวเกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ยแผ่นละ 12.74 กิโลกรัม
 ต้นทุนการผลิตรังไหมเฉลี่ยกิโลกรัมละ 108.77 บาท สำหรับกรณีที่เกษตรกรขายผลผลิตเส้นไหม
 การเลี้ยงไหมรุ่นฤดูฝนเกษตรกรมีผลผลิตเส้นไหมหนึ่งและเส้นไหมสามเฉลี่ยแผ่นละ .1.08 และ
 0.24 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งและเส้นไหมสามเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1,191.44 และ
 595.71 บาท ส่วนการเลี้ยงไหมรุ่นฤดูหนาวเกษตรกรมีผลผลิตเส้นไหมหนึ่งและเส้นไหมสามเฉลี่ย
 แผ่นละ 1.52 และ 0.30 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งและเส้นไหมสามเฉลี่ยกิโลกรัมละ
 895.33 และ 447.57 บาท นั่นคือผลผลิตรังไหม เส้นไหมหนึ่ง และเส้นไหมสามเฉลี่ยต่อแผ่น
 ของการเลี้ยงไหมรุ่นฤดูหนาวสูงกว่ารุ่นฤดูฝน ต้นทุนการผลิตรังไหม เส้นไหมหนึ่ง และเส้นไหม-
 สามเฉลี่ยต่อกิโลกรัมของการเลี้ยงไหมรุ่นฤดูหนาวต่ำกว่ารุ่นฤดูฝน

ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย